

@D1=19900920;D2=19960606;D3=19960624

Pakeitimai:

1.

Parlamentas, Įstatymas

{#19960606AA1371 ;} Nr. 1-1371, 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1343
(96.06.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS DRAUDIMO ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS

DRAUDIMO

Į S T A T Y M A S

I. BENDRIEJI NUOSTATAI

1 straipsnis. Lietuvos Respublikoje draudimo įstatymo reguluojami santykiai

Įstatymas reguliuoja draudimo organizacijų, šių organizacijų ir draudėjų santykius, taip pat draudimo organizacijų steigimo, veiklos bei jos nutraukimo tvarką.

2 straipsnis. Draudėjai

Draudėjai yra fiziniai ir juridiniai asmenys, pagal įstatymus arba sutartis turintys mokėti draudimo įmokas:

veiksnūs Lietuvos piliečiai, užsienio piliečiai ir asmenys be pilietybės, ne jaunesni kaip 16 metų;

Respublikoje ar užsienyje esančios įmonės, įstaigos ir organizacijos.

Draudėjai turi teisę draudimo sąlygose nustatytais atvejais sudaryti draudimo sutartis kitų asmenų vardu.

3 straipsnis. Draudimo organizacijos

Lietuvos Respublikoje draudimą, išskyrus privalomąjį sveikatos draudimą, gali vykdyti šie draudikai: Valstybinė draudimo įstaiga, akcinės draudimo bendrovės, draudimo draugijos, savidraudos draugijos.

Draudimo organizacijos yra juridiniai asmenys ir veikia pagal Lietuvos Respublikos įstatymų aktus ir savo įstatus.

Draudimo organizacijos moka įmokas į biudžetą Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

{#19960606AA1371 ;} Nr. 1-1371, 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1343
(96.06.19)

4 straipsnis. Draudimo reikalų taryba

Draudimo reikalams koordinuoti prie Finansų ministerijos sudaroma Draudimo reikalų taryba.

Draudimo reikalų tarybos trečdalį narių sudaro Finansų ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir kitų draudimu suinteresuotų žinybų atstovai, trečdalį narių - Valstybės draudimo įstaigos atstovai, trečdalį

narių - kitų draudimo organizacijų ir draudėjų atstovai.

Draudimo reikalų tarybos veiklą reglamentuoja nuostatai, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

5 straipsnis. Draudimo veiklos leidimas

Draudimo veiklos leidimą duoda Draudimo reikalų taryba.

Leidimui gauti draudimo organizacija turi pateikti steigimo sutartį ir įstatus.

Draudimo reikalų taryba ne vėliau kaip per mėnesį išnagrinėja pateiktus dokumentus ir, jeigu organizacijos finansinis pajėgumas garantuoja išsipareigojimų draudėjams vykdymą, o įstatatai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymų aktams, duoda veiklos leidimą.

Kitų valstybių fiziniams ir juridiniams asmenims duotas draudimo veiklos leidimas išgalioja Lietuvos Respublikos Vyriausybei jį patvirtinus.

Gavus draudimo veiklos leidimą, įstatatai registruojami:

draudimo organizacijų, kurios veiks daugiau kaip vieno Respublikos miesto ar rajono teritorijoje, - Lietuvos Respublikos Vyriausybėje;

draudimo organizacijų, kurios veiks vieno Respublikos miesto ar rajono teritorijoje, - to miesto ar rajono valdyboje.

Pakeisti draudimo organizacijų įstatatai prieš perregistravimą turi būti suderinti su Draudimo reikalų taryba.

6 straipsnis. Turto draudimas

Turto draudimo objektas gali būti nuosavybės teise priklausantis, išnuomotas, priimtas saugoti, parduoti, remontuoti ir kitoks turtas, civilinė atsakomybė, kreditas ir kitos lėšos, jeigu tai numatyta draudimo sąlygose.

7 straipsnis. Asmens draudimas

Asmens draudimo objektas yra žmogaus gyvybė ir galimi jo gyvenimo įvykiai, kurie numatyti draudimo sąlygose.

8 straipsnis. Privalomasis draudimas

Asmens ir turto privalomojo draudimo objektus ir draudimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba įstatymų aktuose.

9 straipsnis. Savanoriškasis draudimas

Savanoriškojo draudimo sutarčių sąlygos nustatomos draudimo organizacijos taisyklėse, kurios turi būti pateiktos Draudimo reikalų tarybai, arba individualiose sutartyse-susitarimuose su draudėjais.

10 straipsnis. Draudiminiai įvykiai

Draudiminiai įvykiai yra privalomojo draudimo įstatymų aktuose arba savanoriškojo draudimo sutarčių sąlygose nustatyti atsitikimai, kuriems įvykus, draudimo organizacija privalo išmokėti draudimo atlyginimą, draudimo sumą, draudimo pašalpą, papildomų pensijų draudimo sumą ar kitas draudimo sąlygose numatytas lėšas.

11 straipsnis. Draudimo sutartis

Draudėjui ir draudimo organizacijai susitarus, sudaroma rašytinė savanoriškojo draudimo sutartis. Draudimo sutartyje įrašomi draudėjas, draudikas, draudimo suma arba papildomos pensijos draudimo suma, sutarties terminas, apibūdinamas draudiminis įvykis, nurodomos kitos svarbios sutarties sąlygos. Draudimo organizacijos atstovas, sudarydamas draudimo sutartį su draudėju, neturi teisės viršyti savo įgaliojimų, keisti įstatyme ar taisyklėse nustatytų draudimo sąlygų.

12 straipsnis. Draudimo sutarties terminas

Draudimo sutartis gali būti sudaryta tam tikram konkrečiam arba neapibrėžtam laikui.

Draudimo laikotarpio pradžia, turkmė, pabaiga nustatoma draudimo taisyklėse. Draudimo laikotarpis ir draudimo sutarties galiojimo laikas gali nesutapti. Jeigu draudimo sutartyje nustatyta, kad draudikas turės išmokėti draudimo sumą ar papildomą draudimo pensiją pasibaigus draudimo laikotarpiui, tai draudimo sutartis galioja tol, kol draudikas įvykdo savo įsipareigojimus.

13 straipsnis. Draudimo sutarties nutraukimas

Draudimo sutartis nutrūksta, jeigu:

draudimo organizacija visiškai įvykdo savo įsipareigojimus;

draudėjas nustatytu laiku nesumoka įmokų;

draudėjas nutraukia savo veiklą, kai nėra jo teisių ir pareigų perėmėjo;

Draudimo sutarčiai nutrūkus, sumokėtosios draudimo įmokos ar jų dalis gali būti sugražinama draudėjui, išmokama apdraustajam, jo paskirtam asmeniui arba įpėdiniui, jeigu tai numatyta draudimo taisyklėse. Draudimo sutarčiai nutrūkus, kylančius ginčus dėl piniginių atsiskaitymų sprendžia teismas arba arbitražas.

Teismine tvarka pripažinus draudėją neveiksnium arba iš dalies veiksnium, draudėjo teisės bei pareigos gali pereiti jo globėjui ar rūpintojui.

14 straipsnis. Draudimo sutarties negaliojimas

Negalioja draudimo sutartis, neatitinkanti šio įstatymo, taip pat esant kitam sandorių negaliojimo pagrindui, nustatytam Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse ir kituose įstatymų aktuose.

Kai sutartis negalioja, draudėjas ir draudikas privalo gražinti vienas kitam lėšas, gautas pagal šią sutartį, jeigu įstatymų aktuose nenumatyti kitokie sutarties negaliojimo padariniai.

Teismine tvarka pagal apdraustųjų piliečių, globėjų, rūpintojų, organizacijų ieškinį draudimo sutartis gali būti pripažinta negaliojančia, jeigu:

sutartis sudaryta, pažeidžiant Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytas sandorių galiojimo sąlygas;

apdraudžiamas turtas, įgytas nusikalstamu būdu, yra aprašytas, areštuotas ar konfiskuotas;

sutarties ar kelių sutarčių draudimo suma viršija apdrausto turto tikrąją vertę - ta draudimo sumos dalimi;

sutartis sudaryta draudėjui sąmoningai siekiant turėti neteisėtos naudos;

draudėjas ir sutartį įforminęs draudiko atstovas yra artimi giminiaičiai, svainiai.

Draudimo sutartis, kuri yra pripažinta negaliojančia nuo jos sudarymo momento.

Teismine tvarka pripažinus sutartį negaliojančia, draudimo organizacija privalo gražinti gautų draudimo įmokų dalį, viršijančią draudimo organizacijos turėtas dėl tos sutarties sudarymo išlaidas; jeigu sudarydamas draudimo sutartį draudėjas siekė turėti neteisėtos naudos, tai draudimo įmokos negražinamos.

15 straipsnis. Draudimo įmokos

Draudimo įmokas (premijas) draudėjai turi mokėti draudimo organizacijai. Įmokas už draudėją gali mokėti kiti asmenys, neįgaudami draudėjų teisių.

Savanoriškojo draudimo įmokų tarifas apskaičiuoja draudimo organizacija ir pateikia juos tvirtinti Draudimo reikalų tarybai (išskyrus savidraudos draugijas).

Privalomojo draudimo įmokų tarifas nustato Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba.

Sumokėjus draudimo įmokos yra draudimo organizacijos nuosavybė, iš kurios negali būti išieškomos draudėjo skolos.

Draudimo įmokos ar jų dalis gali būti gražinta draudėjui draudimo sąlygų nustatytais atvejais. Draudimo įmokų dalis, kuri priklausytų draudėjui nutraukiant draudimo sutartį, gali būti įskaičiuota į sutuoktinių dalijamo turto vertę.

Teismo nuosprendžiu konfiskuojant draudėjo turta, gali būti konfiskuojamos sumos, kurias draudimo organizacija turi sumokėti draudėjui.

Nesumokėtos privalomojo draudimo įmokos ir delspinigiai turi būti išieškomi iš draudėjų mokesčiams išieškoti į biudžetą nustatyta tvarka.

16 straipsnis. Draudimo atlyginimas, draudimo sumos, draudimo pašalpos, papildomų pensijų draudimo sumos

Atsitikus draudiminiams įvykiams, draudimo organizacijos turi mokėti draudėjams, apdraustiesiems, apdraustųjų paskirtiems asmenims arba įpėdiniais turto draudimo atlyginimą ir asmens draudimo sumas, pašalpas bei papildomų pensijų draudimo sumas. Iš šių sumų negali būti išieškomos draudėjų ar apdraustųjų skolos.

Asmens draudimo sumos, pašalpos, po apdraustojo mirties išmokamos draudimo įmokos, papildomų pensijų draudimo sumos neįtraukiamos į paveldimo turto sudėtį ir joms netaikomos paveldėjimo teisės normos, jeigu apdraustasis paskyrė tų sumų gavėją.

Asmens draudimo sumos, pašalpos, papildomų pensijų draudimo sumos turi būti mokomos neatsižvelgiant į sumas, priklausančias gauti pagal valstybinį socialinį draudimą, socialinį aprūpinimą arba žalos atlyginimo tvarka.

Draudimo organizacija, išmokėjusi turto draudimo atlyginimą, neviršydama šios sumos, įgyja reikalavimo (regreso) teisę į žalą padariusį asmenį, o išmokėjusi asmens draudimo sumą ar pašalpą, reikalavimo (regreso) teisės neįgyja.

Draudimo organizacija turi teisę nemokėti draudimo atlyginimo, draudimo sumų, pašalpų, papildomų pensijų draudimo sumų, jei įvyksta draudimo sąlygose nenumatyti atsitikimai arba jeigu sąlygose nurodyta, kad tokiomis aplinkybėmis draudimo organizacija nemoka šių sumų.

Sveikatos apsaugos, tardymo, teismo ir kitos įstaigos

privalo teikti draudimo organizacijoms dokumentus bei išvadas, reikalingas draudimo sumų ir draudimo atlyginimo mokėjimo klausimams spręsti.

17 straipsnis. Draudimo organizacijų fondai ir rezervai

Draudimo organizacijos sudaro įstatymų aktuose ir draudimo organizacijų įstatuose numatytus fondus bei rezervus.

18 straipsnis. Draudimo organizacijų lėšos prevencijos priemonėms

Draudimo organizacijos dalį draudimo įmokų skiria prevencijos priemonėms, mažinančioms gaisrų, avarijų bei kitų nelaimių galimybę ir jų neigiamus padarinius, užkertančioms kelią žmonių žuvimui, sužalojimui, ligoms, turto sunaikinimui ar sugadinimui, gerinančioms ekologinę būklę bei gamtos apsaugą, spartinančioms pagalbos nelaimėje teikimą ir panašiai.

Prevencijos priemonėms skiriamą privalomojo draudimo įmokų dalį nustato Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, o šioms priemonėms skiriamą turto savanoriškojo draudimo įmokų dalį, vienodą visoms draudimo organizacijoms, nustato Draudimo reikalų taryba pagal atskiras draudimo rūšis arba draudimo rūšių grupes. Asmens savanoriškojo draudimo įmokų dalį prevencijos priemonėms draudimo organizacijos gali skirti savo nuožiūra.

Draudimo organizacijos turi Draudimo reikalų tarybos nustatyta tvarka ir laiku prevencijos priemonėms skirtąją draudimo įmokų dalį pervesti į Valstybinės draudimo įstaigos prevencijos priemonių lėšų fondą.

Prevencijos lėšų naudojimui sritis ir finansavimo tvarką nustato Draudimo reikalų taryba.

II. VALSTYBINĖ DRAUDIMO ĮSTAIGA IR JOS VEIKLOS PAGRINDAI

19 straipsnis. Valstybinė draudimo įstaiga

Lietuvos valstybinę draudimą vykdo Valstybinė draudimo įstaiga, kurios įstatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Valstybinė draudimo įstaiga turi nežinybinį statusą ir dirba ūkiskaitos pagrindais. Ji savarankiškai nustato valdymo struktūrą ir etatus. Darbo apmokėjimas bei skatinimas organizuojamas Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Už savo išipareigojimus Valstybinė draudimo įstaiga atsako visu savo turtu.

20 straipsnis. Valstybinės draudimo įstaigos teisės

Valstybinė draudimo įstaiga gali vykdyti gyventojų, įmonių, įstaigų bei organizacijų turto ir asmens privalomąjį bei savanoriškąjį draudimą, sudaryti perdraudimo sutartis, teikti draudimo paslaugas užsienio prekybai, turizmui, užsienio piliečiams ir organizacijoms.

Visų rūšių privalomasis draudimas ir papildomų pensijų draudimas yra išimtinė Valstybinės draudimo įstaigos teisė.

Valstybinė draudimo įstaiga ir jos filialai turi teisę naudoti antspaudus, dokumentų blankus, leidinių viršelius su Lietuvos Respublikos herbo atvaizdu.

21 straipsnis. Valstybinės draudimo įstaigos finansinė veikla

Valstybinė draudimo įstaiga finansuoja prevencijos priemonės, gali teikti kreditus, vykdyti komercinę veiklą, taip pat būti akcinių bendrovių dalininke.

22 straipsnis. Valstybinės draudimo įstaigos fondai ir rezervai

Valstybinė draudimo įstaiga iš draudimo įmokų sudaro:
atsargos fondus,
gyvybės draudimo įmokų rezervą,
papildomų pensijų draudimo fondą,
prevencijos priemonių lėšų fondą,
perdraudimo operacijų ir kitus fondus, numatytus jos įstatuose.

Valstybinė draudimo įstaiga turi teisę sudaryti bendrus su kitomis draudimo organizacijomis fondus.

Gyvybės draudimo įmokų rezervo ir papildomų pensijų draudimo fondo lėšos turi būti laikomos specialiosiose banko sąskaitose. Bankas už šias lėšas turi mokėti nustatyto dydžio palūkanas.

Valstybinės draudimo įstaigos fondai ir rezervai privalo būti naudojami pagal paskirtį. Valstybinės draudimo įstaigos nuožiūra fondų ir rezervų lėšos gali būti naudojamos komercinei veiklai ir kreditavimui, bet negali būti paaimamos iš šios įstaigos kitiems tikslams.

23 straipsnis. Draudimo įmokų paskirstymas

Draudimo reikalų taryba pagal atskiras draudimo rūšis arba draudimo rūšių grupes Valstybinei draudimo įstaigai turi nustatyti, kokia dalis draudimo įmokų turi būti skiriama išmokėjimams (neto premijai), rezervams, atsargos ir kitiems fondams papildyti, prevencijos priemonėms, darbo apmokėjimui ir skatinimui, draudimo vykdymo bei kitoms išlaidoms.

24 straipsnis. Draudimo fondų bei rezervų reguliavimas

Jei draudimo atlyginimo, draudimo sumų, pašalpu, papildomų pensijų draudimo sumų per metus išmokama mažiau negu tam reikalui gaunama draudimo įmokų (neto premijos), tai neišmokėtąją sumą turi būti papildomas atitinkamas atsargos, papildomų pensijų draudimo fondas ar gyvybės draudimo įmokų rezervas. Jei per metus nurodytųjų sumų išmokama daugiau, negu tam reikalui gaunama draudimo įmokų, tai turi būti naudojamos atitinkamo fondo ar rezervo lėšos ar gaunami kreditai.

25 straipsnis. Valstybinės draudimo įstaigos tarptautinis bendradarbiavimas

Valstybinė draudimo įstaiga gali savarankiškai sudaryti sutartis su užsienio draudimo įstaigomis, steigti su jomis bendras organizacijas, turėti savo atstovus užsienyje arba pavesti tvarkyti savo draudimo reikalus užsienio draudimo įstaigoms.

III. AKCINĖS DRAUDIMO BENDROVĖS, DRAUDIMO DRAUGIJOS, SAVIDRAUDOS DRAUGIJOS VEIKLOS PAGRINDAI

26 straipsnis. Akcinės draudimo bendrovės

Akcinės draudimo bendrovės lėšos sudaromos išleidžiant akcijas ir jas parduodant fiziniams bei juridiniams asmenims. Bendrovių pelnas, sumokėjus mokesčius, akcininkams skirstomas dividendų forma.

27 straipsnis. Draudimo draugijos

Draudimo draugijų lėšos sudaromos iš fizinių ir juridinių asmenų pajų. Draugijų pelnas, sumokėjus mokesčius, skirstomas dalininkų nustatyta tvarka. Draudimo draugija turi teisę sudaryti draudimo sutartis su savo nariais ir kitais asmenimis.

28 straipsnis. Savidraudos draugijos

Savidraudos draugijų lėšos sudaromos iš draugijos narių draudimo įmokų. Savidraudos draugijos turi teisę sudaryti draudimo sutartis tik su savo nariais.

29 straipsnis. Akcinių draudimo bendrovių, draudimo draugijų ir savidraudos draugijų veikla

Akcinės draudimo bendrovės, draudimo draugijos ir savidraudos draugijos turi teisę sudaryti sutartis tų savanoriškojo draudimo rūšių, kurios numatytos jų įstatuose, taip pat sudaryti su kitomis draudimo organizacijomis perdraudimo sutartis, nustatyti savanoriškojo draudimo rūšių sąlygas ir įmokų tarifus, kuriuos turi pateikti Draudimo reikalų tarybai tvirtinti.

30 straipsnis. Akcinių draudimo bendrovių, draudimo draugijų, savidraudos draugijų lėšos, fondai ir rezervai

Akcinės draudimo bendrovės, draudimo draugijos, savidraudos draugijos iš draudimo įmokų ir kitų lėšų sudaro jų įstatuose numatytus fondus ir rezervus.

Draudimo reikalų taryba nustato atskiroms savanoriškojo draudimo rūšims arba draudimo rūšių grupėms, kokia dalis draudimo įmokų turi būti skiriama prevencijos priemonėms ir kokia tvarka tos lėšos turi būti perduotos Valstybinei draudimo įstaigai naudoti pagal paskirtį.

Pelno paskirstymo, sumokėjus mokesčius, tvarka nustatoma akcinių draudimo bendrovių, draudimo draugijų, savidraudos draugijų įstatuose.

31 straipsnis. Atsakomybė už įsipareigojimus

Akcinės draudimo bendrovės, draudimo draugijos ir savidraudos draugijos už įsipareigojimus atsako visu savo turtu.

IV. DRAUDIMO ORGANIZACIJŲ VEIKLOS SUSTABDYMAS

IR NUTRAUKIMAS

32 straipsnis. Draudimo organizacijų veiklos sustabdymas

Draudimo organizacijos visą veiklą arba atskirų draudimo rūšių vykdymą sustabdo Draudimo reikalų taryba.

Draudimo organizacijos veikla gali būti sustabdyta:

kai organizacija nepajėgia vykdyti išipareigojimų;

kai nustatyta jos įstatų ir jos sudarytų sutarčių pažeidimų.

33 straipsnis. Draudimo organizacijų veiklos nutraukimas

Draudimo organizacijos veikla gali būti nutraukta:

pačios draudimo organizacijos sprendimu:

paskelbus jos bankrotą;

Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba savivaldybės sprendimu, kai Draudimo reikalų taryba atšaukia draudimo veiklos leidimą;

kitais įstatymų aktuose nustatytais atvejais.

Draudimo reikalų taryba gali atšaukti leidimą draudimo organizacijai veikti, jeigu organizacija šiurkščiai pažeidė įstatymų aktus, savo įstatus, išipareigojimus draudėjams arba nustatytu laiku nešvykdė Draudimo reikalų tarybos nurodymų, duotų sustabdant jos veiklą, kad būtų ištaisyti pažeidimai.

Apie draudimo veiklos nutraukimą organizacija, priėmusi šitokią sprendimą, skelbia periodinėje spaudoje.

34 straipsnis. Draudimo organizacijų likvidavimo tvarka

Draudimo organizacijai likviduoti sudaroma likvidacinė komisija. Ji nagrinėja draudimo organizacijai pateiktas pretenzijas, nustato draudimo įmokų dalį, gražintiną draudėjams arba perduotiną kitoms draudimo organizacijoms kartu su draudiko pareigomis bei teisėmis.

Pirmiausia turi būti atsiskaitoma su draudėjais, po to tenkinamos kitų organizacijų ir kitų draudikų pagrįstos pretenzijos.

Apie draudimo organizacijos likvidavimą turi būti skelbiama periodinėje spaudoje ir nurodomas laikas pretenzijoms, kurios reiškiamos per likvidacinę komisiją.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
PIRMININKAS

V.LANDSBERGIS

Vilnius, 1990 m. rugsėjo 20 d.

Nr. I-590